

Predmet: Mitrović Radoslav i drugi – slučaj Suva Reka/Suharekë
Broj predmeta: K.V. br. 2/2006

Glavni pretres: 4.12.2007.

Izveštaj: Nataša Kandić i advokat Dragoljub Todorović, punomoćnici žrtava

Saslušanje svedokinje Shyhrete Berishe

Do decembra 1998. sedište OEBS-a je bilo u hotelu *Boss*, vlasništvo optuženog Nišavića, a od 28. 12.1999. misija OEBS-a je bila smeštena u kući svedokinje i njenog muža Nexhata. Ljudi iz OEBS-a koji su došli kod svedokinje da iznajme kuću rekli su veoma jasno da su smešteni u hotelu *Boss* ali da im više odgovara kuća porodice Bersiha. U drugom delu kuće je živeo Faton Berisha, sin Nexhatovog brata. On je svoj deo kuće iznajmio zaposlenim strancima u misiji. Svedokinja je sa svojom porodicom preselila kod svojih roditelja u selu Mušutište/Mustisht a i Faton je otišao kod svog oca Faika. Po odlasku misije 20.03.1999. svedokinja se sa porodicom vratila kući ali su se smestili kod Fatona jer je on već bio očistio svoj deo kuće. Tih dana, Shyretin muž i deca su svakog jutra išli da čiste kuću.

Dana 25. 03. oko 5:00 izjutra, čulo se veliko lupanje na prednjim vratima. Svedokinja je spavala na spratu. Ona je sišla, otvorila vrata i videla tri policajca u uniformama. Policajac u sredini je bio veoma visok. On joj stavio pušku na grudi i pitao za muža. Nexhat je sišao i onda su počeli da pretresaju stan. Našli su kacige i fotografije spaljenih kuća koje su pripadale misiji OEBS-a. Jedan mladi policajac je rekao svedokinji da se popne na sprat i kada se ona popela on joj je rekao da joj je muž u opasnosti i da će ga ubiti ako ne da novac. Svedokinja je od Fatonove supruge Sebahate uzela 1.000 maraka i dala tom policajcu. U međuvremenu je pristiglo još policajaca i svedokinja je zapazila jednog mladog, crnputog, nižeg rasta, grubog lica, veoma agresivanog, sa otvorenom uniformom a na grudima imao je poređane noževe. Taj je trčao za njom govoreći „vidi, vidi ovu lepu ženu“ ali policajac kome je prethodno dala novac je potrčao, zaustavio ga i rekao *Žarko, Žarko* i odveo ga. Videla je da neki policajci udaraju Nexhata i da je on pao. Pitala je muža da im da novac i on je rekao da im da inače će im poubijati decu. Dala je 3.000 dem koje je nosila na grudima. U dvorištu je bio kamion. Uzeli su stvari koje su našli, grejalicu, TV apaarte i druge stvari i odneli..

Noć između 25. i 26.03. 1999. porodica svedokinje, Fatonova i Vjollcina porodica proveli su kod strica Vesela, na 30m iza kuće svedokinje. Ukupno ih je bilo 22 člana. Cele noći se čula pucnjava. Nisu smeli da izađu iz kuće. Ujutro je sa malim sinom otišla kod rođaka Agrona. Zatekla je Floru, Agronovu ženu i ona joj je pokazala dva tenka iznad kuće, prema šumi. Oko 12:00 sati jedna grupa policajaca izašla je iz policijske stanice i krenula u pravcu kuće Ismeta Kuçija. Svi su bili u uniformama, trčali su i svedokinja je videla kada su stigli do kuća Berisha. Zvali su Bujara. Kada su se približili, Sedat i njegov sin Drilon su rekli „Vidi, Zoki ide, sa braćom. Umesto Bujara izašla je njegova majka. Svedokinja je čula Zoranov glas. On je rekao: „Zašto si ti izašla, mi hoćemo Bujara“. Bujar je izišao na balkon i tu su ga ubili. Svedokinja je sa decom krenula da beži. Majlinda, 16 godina, nosila je mlađeg sina. Svedokinja je držala Altina. Videla je kada su policajci odvojili Fatona. Tada im se njegova majka Fatima obratila rečima: „Ostavite moga sina, nemojte njega, ja ću sa vama“. Policajci su oboje povelili. Tu je svedokinja videla optuženog Nišavića, koga ona naziva Miškovć, u civilnom crnom odelu. Prišao je Nexhata i pitao ga gde su mu Amerikanci da ga spasu. On je pucao u Nexhata.. Njihova ćerka [Majlinda] je počela da vrišti visokim glasom tako da je cela Suva Reka/Suharekë čula. U tom trenutku

svedokinja je videla Sedata kako trči sa druge strane kuće. Čini joj se da je Miki, brat optuženog Zorana pucao u Sedata. Posle toga ona više Sedata nije videla. Sa svojom decom, Vjollcom i njenom decom trčali su pored autobuske stanice i kod benzinske pumpe je videla rođaka Jashara. On je pitao gde idu a ona mu je rekla da su im poubijali sve muškarce a da oni beže. Pre nego što su stigli do Zanatskog centra, svedokinja je primetila da Altinu krvari ruka jer su ga pogodili dok je bežao. Jedna komšinica joj je dala pelenu i ona mu je zavila ruku. Ispred Zanatskog centra grupa Srba ih je primorala da uđu u kafić. Unutra su morali da sednu na pod i onda su odmah počeli da pucaju rafalima. Neki su odmah bili mrtvi, neki teško ranjeni, neki lakše. Srbi su ulazili unutra i pucali su u svakoga ko je pokazao da je živ. Mlađi sin je tražio da pije mleko i svedokinja je iz džepa trenerke izvukla flašicu sa mlekom i dala sinu. On se pomerao, čuli su ga i ubili su ga. Čula je da dvojica kažu da što pre treba završiti posao. Svedokinja se pravila da je mrtva. Njeno četvoro dece je bilo mrtvo. Nju su stavili na nosila i ubacili je u kamion. Kasnije, kada je kamion krenuo, svedokinja je videla da je Vjollca živa. Ona joj je rekla da je njen sin Gramos živ. Predložila je Vjollci da iskoče iz kamiona, najviše da bi mogle da svedoče o masakru. Vjollca je rekla da kamion ide veoma brzo i da je bolje da sačekaju da ih pokopaju i da onda izađu iz zemlje. Svedokinja joj je rekla da ako ih zatrpaju više neće moći da izađu napolje, tela i zemlja će ih poklopiti i neće moći da izađu. Potom je ona ustala i provirila ispod cirade. Prepoznala je da se nalaze kod sela Ljutoglava/Lutoglav. Vetar ju je izvukao iz kamiona. Pala je na put. Našli su je neki ljudi i odveli u selo u blizini, gde su joj pružili prvu pomoć. Odveli su je u Budakovo/Budakovë, gde su joj pomogli lekari koji su tu bili sa vojskom [OVK]. Nešto kasnije svedokinja je, u veoma teškom stanju, prebačena u Albaniju a potom u Italiju.

Tog 26.03.2007. pripadnici srpske policije ubili su celu porodicu svedokinje Shyrete Bersiha: njenog muža Nexhat, ćerke Majlindu (16), Herolindu (13), sinove, Altina (10) i Redona (22 meseca), zatim Fatona, sinovca njenog muža, Fatonovu majku Fatimu, Fatonovu suprugu Sebahatu, nejgove sestre Sherine i njegovu dva sina, Ismeta (3) i Eroru (10 meseci).

Svedokinja zna da su istog dana ubijeni i njeni rođaci: Vesel Berisha, njegova supruga Hava (60), braća Sedat (44), Bujar (40) i Nezhmedin (37), Bujarova supruga Flora (38), Nezhmedinova supruga Lirie (24) i deca Sedata i Vjollce Bersiha, Dafina (16), Drilon (13), zatim deca Bujara i Flore, Florian (17), Edon (13) i Dorentina (4).

Komentar:

Optuženi Nišavić postavljao je pitanja svedokinji sa mesta iza njenih leđa, što nije najbolje rešenje. Na tužiochev predlog, sudija je potom upućivala optužene na mesto pored tužioca. Sudija je predočavala svedokinji fotografije žrtava, što je inače emocionalno tešku atmosferu u sudnici činilo još težom.

Zahvaljujući pitanju Nataše Kandić svedokinja je iznela da je u dvorištu svoje kuće, u koju je stigla bežeći sa decom iz kuće strica Vesela, pored optuženih Nišavića i Zorana Petkovića, videla Nišavićevog brata koji je radio kao obezbeđenje u OEBS-u, Zoranovog brata i Rome iz Saraj mahale. Svedokinja je na pitanje punomoćnika razjasnila da nije prepoznala policajce koji su 25.03.1999. godine izjutra došli u njihovu kuću. Svi su bili u uniformama, njen muž nije nikoga prepoznao i svedokinja veruje da niko nije bio iz Suve Reke.

S obzirom da je svedokinja izjavila da je videla automobile OEBS-a ispred hotele *Boss*, Nataša Kandić je pitala za vreme i svedokinju je precizirala da je to bilo u novembru 1998. godine, pre nego što se misija preselila u njihovu kuću, 28.12.1998. godine. Taj podatak je značajan jer je misija OEBS-a došla na Kosovo u oktobru 1998. godine na osnovu dozvole tadašnjeg predsednika SR Jugoslavije, Slobodana Miloševića.

Punomoćnici su uspeli da dovedu u pitanje odbranu optuženog Nišavića u delu u kojem on tvrdi da on nije bio prisutan 26.03.1999. godine kada su ubijeni Bujar, Sedat, Nexhat i Faton Berisha.

Prilikom postavljanja pitanja optuženi je u jednom trenutku pitao svedokinju da li ona registruje njega kako navodno puca u njenog muža nakon što je Bujar ubijen. Na pitanje Nataše Kandić kako on zna da je Bujar ubijen pre njenog muža, optuženi se neubedljivo pozvao na svedoka koji tek treba da svedoči a čije ime nije hteo da kaže.

Fond za humanitarno pravo